

Cicle anual

De l'1 de febrer al 31 de desembre de 2023

Elles tenien la paraula. Dones guionistes al Hollywood silent: Clara Beranger (1886-1956)

Nascuda a Baltimore, va començar a escriure per a diaris i revistes. Era una jove de classe mitjana alta amb estudis universitaris que es va casar amb Albert B. Beranger, amb qui el 1909 va tenir una filla, la Frances. Va començar a escriure per al cinema a la costa est dels Estats Units, com a autònoma, per a Edison, Vitagraph i la Kalem. Després va ser guionista en plantilla de la Fox, on escrivia històries originals i també adaptacions com *Anna Karenina* per a Gordon Edwards (1915). Com a guionista en plantilla de Pathé, el 1918 va escriure cinc comèdies per a l'actriu infantil Baby Marie Osborne. Va anar a Paramount, que encara tenia la seu a Nova York, i va adaptar *El Dr. Jekyll i el Sr. Hyde* (1920), treball en què va mostrar un ús perspicaç dels intertítols, per exemple quan definia un hospital com “un taller per a humans” per evocar l'atmosfera inquietant de la història. També va escriure comèdies i drames com ara *Praise Agent*, amb el personatge d'una sufragista, *Wanted: a Husband*, amb Billie Burke, i *The Gilded Lily*, amb Mae Murray, entre altres.

El 1920, amb 34 anys, es va traslladar a Hollywood com a professional i dona divorciada amb una filla petita, però viatjava a Nova York amb freqüència. En el seu número d'octubre del 1920, la revista *Photoplay* la va incloure en una llista de dones guionistes atractives en un article il·lustrat que deixava entreveure la seva imatge pública: “Que passin les senyores! Estrelles del cinema de qui només coneixem el nom. No és una llàstima que no els veiem mai la cara?” El peu de foto deia: “A més d'escriure unes quantes històries cada setmana, la Sra. Beranger troba temps per ser bona esposa i mare. La gent sempre es pensa que és la germana gran de la seva filla.” El fet que insistissin que era bona esposa i mare quan ja estava divorciada és una advertència sobre la cautela que els historiadors del cinema han de tenir quan les seves fonts són les revistes de cinema.

El 1921 va començar a col·laborar amb William de Mille, germà gran de Cecil B. DeMille, molt diferent del seu germà pel seu enfocament minimalista i humanista de la narració i el seu interès pels conflictes socials de la vida moderna. El 1921 Beranger i de Mille van adaptar *Miss*

Lulu Bett, una novel·la popular i obra de teatre guardonada amb un Premi Pulitzer. Junts van fer una pel·lícula per a dones realista i atípica sobre una soltera no gaire guapa esclavitzada per la família de la seva germana. Avui aquesta pel·lícula es considera una de les millors pel·lícules mudes dels Estats Units. Van fer comèdies poc convencionals com **Clarence**, **Grumpy**, **Only 38**, **The Marriage Maker**, la pel·lícula de misteri **The Bedroom Window**, amb una detectiu enginyosa, **The Fast Set**, **Lost: a Wife**, **Craig's Wife** i la versió sonora d'**Idle Rich**. Gairebé totes les seves pel·lícules eren drames o comèdies conjugals. De Mille li confiava pràcticament tots els seus guions després que comencessin a col·laborar, cosa que era tot un compliment, perquè ell era molt bon guionista, mentre ella continuava escrivint per a altres directors: **Her Husband Trademark** (Sam Wood, 1922), amb Gloria Swanson i escrita amb Lorna Moon; **Exit the Vamp**, amb Ethel Clayton; la història d'espies **The Forbidden Woman**, i **Social Register**, amb Colleen Moore, entre altres.

Però la relació entre Clara i William de Mille també era amorosa, una història perversa i atrevida, que molestava la dinastia De Mille i va influir sobre la imatge (negativa) de Clara a les seves memòries. Cal assenyalar que tant Cecil com William treballaven sobretot (i gairebé en exclusiva) amb dones guionistes i que no hi mantenien relacions merament professionals.

El 1928, després de set anys de relació laboral i amb una relació sentimental tempestuosa, tan bon punt el divorci de la seva dona Anna va ser efectiu, de Mille es va casar amb Beranger, en contra de la voluntat de Cecil i la resta de la família.

No era "pacient", adjectiu amb què Agnes de Mille la menyspreava, sinó que era una persona independent que va trobar en William de Mille el company de feina perfecte, no només un company sentimental.

Amb l'arribada del so, Clara i William van fer unes quantes pel·lícules que no van tenir gaire èxit, es van retirar del cinema i van ensenyar escriptura de guions a la Universitat del Sud

de Califòrnia. En el seu manual **Writing for the Screen** (Escriure per al cinema), publicat el 1950, oferia molts consells encertats i sintetitzats que encara avui són vàlids. El 1954 Beranger també va escriure **Peace Begins at Home** (La pau comença a casa), un assaig en què criticava el nacionalisme agressiu i la guerra, i expressava el seu pacifisme humanista.

Clara Beranger va escriure unes vuitanta pel·lícules i la seva carrera abraça una trentena d'anys. Va excel·lir en l'escriptura de drames de relacions domèstiques, amb diàlegs naturals, accions dels personatges planificades i un estil visual eficaç que s'inclinava cap a un estudi de personatge més que no pas cap a l'acció. Era franca i entusiasta en relació amb les dones que treballaven a la indústria i va escriure personatges femenins capaços d'abandonar els homes que no estimaven ni respectaven a pel·lícules com **Bought and Paid for**, **Miss Lulu Bett**, **His double Life** i **The World's Applause**. Va expressar el seu humanisme en el títol introductor de **Men and Women** (1925): "En aquesta història no hi ha heroi, ni heroïna ni dolent: els personatges només són homes i dones."

Giuliana Muscio